

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 20 coroane.
Pe jumătate de an 10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 268.

Reorganizarea Mitropoliei transilvane.

(Urmare.)

II.

Gânduri, ca cele cuprinse în articolul următor, trebuie să ne preocupe azi, Statutul nostru organic e luat în suspect ca bază de reorganizare unitară bisericască. Noi, ceice am făcut deja experiențe și bune și rele cu aceasta organizație de 50 ani încoace, avem o îndatorire chiar, de a ne spune cuvântul: cum și în care înțeles este de a se perfecționa și numai *legea* aceasta de organizare bisericască, și *practicele* prin cari s'a păstrat în viața de până aci aceasta organizație bisericască.

Ba, și mai mult: Am văzut, că Statutul organic, în actuala sa formulare sau în altă, nu ne împiedcă de a ne întregi viața bisericască și cu alte instituțiuni și oficii bisericști, și chiar ni-s'ar impune să facem aceste întregiri de organizație mai înainte de ce s'ar decretă și pune în aplicare noua formă organizatorică unitară a Bisericii noastre.

La începutul anului 1919, când Comitetul Dirigent Român ceruse Bisericii noastre să-și arate într'un memoriu dorințele ce le are, ca Biserică, în noua formă de Stat, — propusesem, iar V. Consistorul dela Arad a primit să se înainteze P. V. Consistor mitropolitan un răspuns în acest înțeles (sub Nr. cons. 395/919).

În cele ce urmează, se reproduc ca-tolășele III—XIII. din acel proiect.

Socotesc, că aceasta reproducere își poate avea utilitatea sa, dacă în alt înțeles, măcar de a da prilej și altora să discute această chestiune.

Urmeze dar reproducerea.

III.

Și până s'ajungem la fericita și binecântoarea unificare bisericască, trebuie să nem seama de situația noastră tranzitorie bisericască de acum, în care, cum vedem, uterea nouă de Stat ne oferă sprijinul și material și moral.

În aceasta situație nouă, Biserica noastră va trebui să se gândească la a-și întregi organismul administrativ-bisericesc, deose care l-a inactivat — cu mijloacele materiale foarte restrinse și între împrejurări politice măștere — la 1870, când s'a pus în practică Statutul nostru organic.

Între aceste trebuințe avem să punem în locul întâi — începând de jos în sus

— o nouă arondare a tractelor protopopești amăsurat trebuințelor bisericii pentru o administrație bisericască cât mai bună și amăsurat mijloacelor de comunicație, cari au primit ființă în cursul vremii.

În acelaș înțeles și din acelaș motiv va trebui să se contempleze **întregirea aparatului administrativ bisericesc în centrele eparhiilor, la Consistoare, și anume prin aceea, că s'a creia posturi nouă, cel puțin ca posturi de ajutători sau chiar de asesori-referenți noi; — tot astfel s'ar cere și întregirea personalului de serviciu la administrația Casselor consistoriale, eventual și la cea mitropolitană.**

Pentru întregirea aparatului administrativ din centrele eparhiale ar fi de un foarte mare folos să se inactiveze și un **oficiu tehnic-bisericesc diecezan.** Acesta ar avea să supravegheze starea edificiilor diecezane din centru și din provincă și să conducă lucrurile necesare de renovări la celeași edificii. Ar putea, mai departe, să inspecționeze, periodic, din punct de vedere tehnic și al siguranței publice, bisericile din eparhie preste tot, dimpreună cu celelalte edificii bisericști ale parohiilor, — de sine înțeles că pe cheltuiala parohiilor. Același oficiu ar putea fi încredințat cu conducerea lucrărilor de zidiri pentru biserici și alte clădiri bisericști ale diecezei și ale parohiilor și mai presus de toate să controleze în deosebi felul de edificare și de infrumșetare a bisericilor nouă și să iee demersuri, în conțelegere cu autoritatea bisericască, pentruca infrumșetările nouă să corăspundă ritului nostru oriental și ca succesiv să se caseze și înlocuiască totul ce nu corăspunde ritului nostru.

O alta necesitate de întregirea aparatului nostru administrativ este, de a se **reorganiza P. Ven. Consistor mitropolitan** însuși cu oficii și oficianți, separat după rezorturi, apoi cu un secretar propriu. În cazul acestei organizări și sistemizări de oficii, P. Ven. Consistor mitropolitan ar ajunge în situația fericită de a rezolvi nu numai chestiunile negative, ce i-se înaintează sub titlul apelațiunilor și recurselor ce i-se adresează; apoi nu numai chestiunile de birou intermediar între organele constituționale inferioare și între măritul Congres național-bisericesc; ci, mai presus de toate, P. Ven. Consistor mitropolitan ar putea săvârși și o muncă pozitivă, adecă de a creia o armonie de vederi și de acțiuni concentrice și unitare, în locul sciziunii de vederi, ce se petrece

azi în Biserica noastră în lipsa acestui organ de unitate și mai ales de unificare administrativă.

Dacă, peste tot, s'ar înfăptul și numai aceste reforme, mai bine zis întregiri ale organismului nostru bisericesc, pe terenul administrativ și judițiar, — am avea o viață mai bine ordonată în protopopiate, deci și în parohiile cari astfel ar putea fi mai bine controlate și, mai ales, mai bine povățuite de organele superioare bisericști. Mai departe ar funcționa mai normal și mai efectiv centrele noastre eparhiale de administrație și justiție bisericască, — și, mai presus de toate, P. Ven. Cons. mitropolitan, ca organ de unitate, s'ar putea ocupa intensiv și în mod sistematic nu numai de problemele sale negative și intermediare ce le-am indicat, ci ar putea săvârși și o *operă pozitivă de îndrumare a vieții bisericști* și a întreg organismului nostru bisericesc.

Fără de aceste întregiri ale aparatului administrativ, Biserica noastră nu va putea să-și împlinească rosturile sale administrative, cari în lumea nouă, în al căruia prag ne aflăm deja, se vor spor și vor reclama activitate sistematică, prin urmare mai rodnică și mai stăruitoare, decât în trecut.

IV.

Pentru o norocoasă îndrumare a oricărei vieți administrative se cere nu numai un aparat administrativ bineorganizat cu oficii, cari să funcționeze normal, ci se cere și aceea, ca însași executiva măsurilor luate de aparatul administrativ încă să fie controlată și tot astfel să se controleze și rezultatele realizate prin aparatul administrativ și să caute și delătore cauzele, care eventual împiedcă realizarea rezultatelor așteptate.

Va trebui deci să se inactiveze și un **aparat de control sistematic**, în special la protopopiate și la parohii, cam în felul, ca referenții consistoriali — după rezorturi — să facă cecece până acum a lipsit total și anume controlul la oficiile protopopești; iar pentru controlul parohiilor, în privinței administrării averilor mai ales, să se inactiveze un organ de **exactorat diecezan**.

Iar cât pentru controlarea rezultatelor produse de aparatul administrativ bisericesc peste tot, s'ar cere imperios înființarea un **oficiu statistic bisericesc central**, la mitropolie, cum e deja inactivată această instituțiune și la mitropolia ortodoxă sâr-

bească din Carloveț, și airea aproape pretutindeni.

Un atare oficiu statistic ar avea și aceea chemare specială, de a îngriji de gătitura în mod unitar, pentru întreaga mitropolie, a conscripției clerului și poporului; chestiunea fluctuațiunii populațiunii și a vieții morale-religioase în toate ramurile pentru întreaga mitropolie; peste tot armonizarea și unificarea conspectelor feurite, pe cari le cere biserica despre cler, popor, biserici și averile bisericesti: diecezane, protopopești și parohiale, ș. a. Tot în cadrele oficiului statistic bisericesc ar cădea, ca punând astfel bazele unei *statistice bisericesti unitare*, și mai ales unei statistice bisericesti *exacte*, cari ni-au lipsit și ne lipsesc și azi cu desăvârșire — să prelucreze materialul statistic, iar rezultatele atăror studii să le prezinte organelor administrative bisericesti, spre a putea astfel lua demersuri concrete pentru a se delătura cauzele neajunsurilor și pentru îndrumarea sănătoasă a lucrurilor.

Ori-care stat bine-organizat își are asemenea oficii statistice, cari îi sunt de cea mai mare trebuință reală. Trebuința aceasta au simțit-o de mult și alte biserici, de ex. cea rom. cat. din Germania, care a pus în acest chip studiile statistice în serviciul său administrativ. De aceea și Biserica noastră trebuie să se îngrijască de introducerea unui atare aparat statistic, care, pe lângă cele de mai sus, ar mai avea să gătească din an în an **șematisme diecezane**, eventual șematisme comune pentru întreaga mitropolie, de cari am avut numai sub ierarhia sârbească, iar de d'atunci nu mai avem.

(Va urmă.)

Vorbirile dela Congresul electoral.

Vorbirea I. P. C. S. Arhimandritului FILARET MUSTA, rostită Vineri în 27 Februar n. cu ocaziunea deschiderii Congresului național-bisericesc electoral.

Mărit Congres!

Abia sânt trei ani și jumătate de când s'a făcut alegerea de mitropolit al provinciei noastre mitropolitani, și acum măritul congres național-bisericesc s'a întrunit din nou, pentruca să curme sedisvacanța ce durează acum de un an și jumătate.

În acest scurt interval, și cu deosebire îndată după intrarea sedisvacanței s'au întâmplat din voia lui D-zeu prefaceri visate și dorite de cei mai buni ai noștri, dară realizarea lor, de noi nesperată în așa timp scurt; nouă ni-a fost dat să vedem cu ochii visul realizat. Nu voi afirma un neadevăr, dacă citez să spun, că cu toții am fost surprinși de neașteptată realizare a visului secular, și lumina strălucitoare a zilei de bucurie aproape ni-a luat vederea ochilor noștri, îndăcinați numai cu sbuciumul sufletesc al poporului nostru și cu lumina palidă a vieții noastre naționale. Se făuriau noi lanțuri pentru sugrumarea noastră culturală, pentru răpirea școalelor noastre, și pentru încătușarea libertății noastre naționale-bisericesti. Și iată, când pericolul era mai mare, ca prin farmec s'a prăbușit puterea potrivnicilor noștri, puterea celor ce pândiau după viața noastră culturală, libertatea noastră națională-bisericască. La Alba-Iulia, prin voința poporului nostru, s'a decretat alipirea noastră la vechiul regat, și astăzi când ne într-

nim în acest congres electoral, această alipire este decretată și prin corpurile legiuitoare, astfel că astăzi nu ne mai leagă mâinile și conștiința cătușele grele de ieri, pentruca ne aflăm pe pământul liber al statului român, al României-mari.

Trecerea dela ziua de ieri la cea luminoasă de astăzi, dela încătușare la libertate a fost repentină, fulgerătoare. Și biserica noastră, sarobite fiind cătușele de pe corpul național, este în drept a se simți ușurată, a respira liberă între marginile organizațiunii ei constituționale, bazate pe Statutul organic.

Mărit congres!

În anul 1916 s'a săvârșit alegerea de mitropolit sub greutatea îngrijorării pentru viitorul bisericii și neamului nostru românesc, îngrijorării pentru ziua de mâine. Astăzi, când nu mai plutește deasupra noastră greutatea stăpânirii străine, avem să facem alegerea de mitropolit pe baza Statutului organic, a legii noastre fundamentale bisericesti fără considerante politice, în deplină siguranță politică, având în vedere numai eminentele interese bisericesti, dorind ca biserica noastră mitropolitană să-și primească prin alegerea noastră mitropolit în persoană unui bărbat, care să ne ofere cea mai deplină garanță, că sub conducerea lui prin conlucrarea corporațiunilor și organelor noastre bisericesti mitropolitane, mitropolia noastră în cadrele bisericii noastre ortodoxe a României, va face cele mai bune progrese pe terenul religios moral și cultural; în persoana unui bărbat, care să ne ofere garanță că dragostea frățească și pacea, armonia cea bună va domni în întreaga noastră activitate bisericască, spre binele și fericirea bisericii și a neamului nostru; în persoana unui bărbat, care să fie pătruns de adevărata iubire față de biserica noastră strămoșească ortodoxă, față de așezămintele ei canonice, față de organizația ei constituțională; în persoana unui bărbat luminat, care să strălucească prin virtuți creștinești și cetățenești, care să fie un exemplu viu de religiositate și moralitate, propagator și sprijinitor al culturii noastre naționale.

De un astfel de bărbat avem trebuință, mărit congres, pentruca numai un astfel de bărbat stând în fruntea bisericii va putea face față curentelor destructive, care amenință viața noastră bisericască și națională.

Spiritul de care sânt conduși, calitățile cu care sânt înzestrați arhieriei puși în fruntea bisericii, se resfrânge asupra întregului corp al bisericii. Spiritul și calitățile lor pătrund pe credincioși și înalță și atrag, sau îi înstrăinează și resping.

Cu cât arhieriei puși în fruntea bisericii sânt pătrunși de învățăturile bisericii, de religiositate și moralitate; de corectitate în conducerea afacerilor bisericesti, cu cât vor fi mai luminați și înfrumusețați cu virtuți creștinești și caracter nobil; cu cât mai mult vor respecta așezămintele și instituțiunile noastre bisericesti, cu atât mai mult se va ridica demnitatea și vaza bisericii, cu atât mai mult se vor întări legăturile credincioșilor cu dânsii, și cu atât mai mult se va întări biserica față de cei ce atentează la integritatea ei, față de curentele destructive, cari tind dacă nu la totala ei nimicire, ceea ce este imposi-

bil de a se ajunge, dară totuș la să acceși, la înstrăinarea credincioșilor față de biserica și de instituțiunile bisericesti și împedecarea activității ei luminoase și salvatoare de suflete și de națiune.

Mărit congres! La erumperea și sălășluirea iulii mondial mulți, foarte mulți, fără jertfele grozave în sânge omenesc și năvălirea înghițit fiorosul război, se mângăiește speranța, că războiul va fi o școală de realizatoare, că omenimea va ieși mai și mai giosă, mai morală, că iubirea frățească va îmbrățișa pe oameni, că omenimărit va ieși întinerită și curățită prin sângelărici în șiroaie din floarea omencască. —

Durere însă, că dupăcum vedem și trăim, cei de părere contrarie au dreptate! Se pare că șiroaiele de sânge vărsat în abundență, că cruzimile războiului au tîmpit în mulți, foarte mulți, omenimintele religioase și morale. Continuăm cu pături antireligioase, antinaționale, anti-sociale a înfăciat ca o boală cibui giosă o lume întreagă. De aici rezultă silințele ce se dau pe alocurea pe pământ, răsturnarea ordinii sociale și a ordinii religioase morale. Materialismul amărit a prăbuși altruismul și tot ce este ipent și iubire frățească; a răsărit pe ruinele gândurilor familiare distruse, și aceste este noia ființarea de instituțiuni umanitare: așezăminte și orfelinate. —

Am atins aceasta în treacăt, nealupăm intențiunea de a enumera în specialul mizeriile, care s'au ivit în urma războiului și de a face o descriere a situațiunilor sociale de astăzi și a problemelor ce s'au de rezolvat, ci numai pentru ca să copoșăm că acuma ca nici odată este necesară biserică activitate intenzivă a bisericii; acumător mult ca nici odată trebuie biserica să dă șească cu toate mijloacele ei spirituale și morale la vindecarea ranelor produse de război pe corpul societății omenesti; și ca niciodată este de lipsă ca biserica să desvoalte întreita ei chemare, activă și învățătoarească, preotească și guvernătoare pentru ca să-și împlinească misiunea biserică dumnezeiască, spre a feri societatea de prăpastie ce o amenință, spre a feri credincioși de cursele viclene, ce li se cer de vrăjmași văzuți și nevăzuți, de apores, mincinoși, cari tind la resturnarea ordinii sociale, să ferească pe credincioși de învățăturile gâdilitoare de urechi, cari pot furișă în inimile lor spre a-i duce la înstrăinarea de biserica și neam și la pierderea sufletească.

Biserica își va putea îndeplini misiunea ei dumnezeiască, dacă va avea o corăspunzătoare acestei dumnezeiești misiuni, dacă va avea arhieriei pururea și priveghetori, conștii de înalta lor demnitate și datorință, arhieriei cari să nu copleșiți de valurile daraverilor lumesci să fie caractere integre, înzestrate cu calitățile enumerate ce se cer dela arhierie suflete luminate și inimi aprinse de dragostea pentru biserica și credincioși — vase alese, în care darul Duhului s'au chemat asupra lor să se și sălășluiască petreacă necontentit, căci numai astfel se va fi binecuvântată activitatea lor pastorală.

Mărit congres!

După legea noastră fundamentală și statutul organic — măritului congres!

la să acuma dreptul și datorința să alegă
or faptul său în fruntea mitropoliei noastre
ericesu mitropolit.

inătorvând în vedere, că biserica e insti-
ționale dumnezeiască și că ea, ca atare
rea și să aibă în fruntea ei arhieriei, cari
ți, fărăspundă dumnezeieștei instituțiuni,
nesc și mitropolia noastră trebuie să aibă
ngămitropolit corăspunzător postulatelor
coală de mine, mă văd îndatorat a con-
i maiși deci a atrage atențiunea măritului
frășes asupra enormei răspunderi ce o
enimăritul congres înaintea lui Dumnezeu,
ngelericii și a națiunii noastre în momentul
ă. Ia.

vedu mă îndoiesc niciun moment, că
ie are domn deputat este conștiu de im-
de nța dreptului ce-l are și de datorin-
le re-i incumbă. Nu mă îndoiesc nici
mulți, oment, că fiecare domn deputat este
Conștiu de seriozitatea și gravitatea mo-
ționalului, și că fiecare are dorința de a
ală obui cu votul său la o alegere feri-
ci pentru biserică și națiune.

ea Da, mărit congres, nu mă îndoiesc,
a orun moment despre aceasta. Totuși
ameflat de bine, ca să spun cele de până
este pentru că am socotit a fi de folos cele
ă ca-am zis și aceasta cu atât mai vârtos,
ele mărit congres, după părerea mea, cu
cântă alegere o eră nouă se începe în
e este noastră politică și bisericească. O
e: nouă în viața politică, pentru că alipiți
de vechiul Regat al României, a în-
nealupta politică, ce a trebuit să o poarte
cialul nostru pentru eluptarea drepturilor
rășboale ce ne competeau; a încetat lupta
iune biserica noastră avea să o poarte pentru
— e atea ei și pentru apărarea limbii și
ă a poporului credincios. O eră nouă în
ecesă bisericească, fiindcă prin alipirea ro-
cumalor la vechiul regat a căzut peretele
ea săc despărțitor dintre biserica noastră
ritualpolitană și biserica ortodoxă din
odusele regat, cu care astfel mitropolia
ști; tră întră în strânsă legătură de uniune.
rica Se începe o eră nouă în viața noastră
ctivită și bisericească și dorința mea
ernată este, precum va fi și a tuturor
siune bisericii noastre, ca această eră nouă,
etate are sperăm a fi fericită și cu alegerea
a ferită a unui vrednic de mitropolit.

li se Cerând și eu acum, în fața măritului
a poșes, ajutorul și binecuvântarea lui
a ordnezeu, declar congresul național bise-
si de electoral de deschis.

Răspunsul

ututului congresual VASILE GOLDIȘ dat la
birea, cu care a fost deschis Congresul
național-bisericesc electoral.

Preacuvioase părinte Arhimandrit!
Domnule comisar!

Te salutăm în frumoasa misiune, ce
încredințat și-ți mulțămim de înțe-
le cuvinte ce ni-ai adresat.

După veacuri de suferințe și restriște
nului românesc a ajuns să fie închiegat
strămoșeștile sale hotare într'un
ur stat național. Evoluțiunea istorică,
anită de legea invincibilă a dreptății,
odus minunea aceasta în momentul,
civilizațiunea umană a ajuns la una
cele mai strălucite răspântii ale sale.
alea sa spre desăvârșire aceasta civi-
lizațiune astăzi întetește pretențiunea des-
ngreii omului desubt stăpânirea semenii-

lor săi și face un pas înainte spre creiarea
egalității condițiunilor de viață pentru toți
indivizii oricărei societăți, ca astfel prin
emulațiunea tuturor valorilor omenimea
validitându-și absolut toate energiile, să
poată progresa mai ușor spre desăvârșirea
fericirii sale pământești.

Această egalitate a condițiunilor de
viață este țelul înfinit de depărtat al or-
ganismului social și intelectul omenesc,
sbuciumat de sacrul egoism trecut prin
filtrațiunea experienței milenilor în măsură
mereu crescândă pătrunde adevărul, că
mijlocul cel mai eficace întru apropierea
mărețului ideal este desăvârșirea indivi-
duală. Iată cum mintea omenescă prin
scrutările sale consacră principiul evan-
ghelic. Iată cum știința despre legile evo-
luțiunii sociale își însușește cuvântul evan-
gheliei: „Fiți desăvârșiți precum Tatăl vostru
din ceruri desăvârșit este“.

Uimitoarele victorii ale intelectului
omenesc, care a ajuns la culmi nevisate
tocmai în cursul îngrozitorului uragan, ce
a sguduit lumea în cursul celor 5 ani din
urmă, au investințat într'o strălucire
uimitoare principiul fundamental al misiunii
Mântuitorului: „Iubește pe deapropoale tău,
ca pe tine însuși“. Omenirea se afiă pe
cale a întezării adevărul, că mai puternică
decât toate tunurile lumii este iubirea și
că fericirea desăvârșită vor accepta de
bunăvoce obligamentul a nu se exploata
unii pe alții, ci de a-și oferi unul fiește-
carele întreg rodul muncii sale pentru
binele tuturor.

Astfel suferințele alor două mii de
ani îndurate de lungul șir al generațiilor,
strigă omenirii cu irezistibilă putere: întoar-
ceți-vă la Hristos.

Fericit este poporul românesc, care
la începutul vieții sale celei nouă se simte
pătruns de convingerea, că mântuitorul
său în lungul șir al veacurilor de restriște
a fost sfânta și strămoșeasca sa biserică.
Fericit este poporul românesc, pentru că
înțelegând acest adevăr, la începutul vieții
sale celei noi, este ferm hotărît nu să
părăsască, ci mai vârtos să-și întărească
această ireductabilă fortăreață a existenței
sale naționale.

Pentru aceea pătrunși și noi de acest
înalț adevăr grăbim a declara, că voim
unificarea neamănată și desăvârșită a bise-
ricii ortodoxe din dulcea noastră patrie
românească. Dar tot atunci, înțelegând
rostul vremilor, care impune democrația ca
mijloc al propășirii sociale și cu adâncă
recunoștință pentru binefacerile, de care
ne a împărțășit în cursul unui jumătate de
veac conlucrarea armonioasă a păstorului
cu turma sa în cadrele constituțiunii noastre
bisericești, suntem hotărâți să răspândim
acestea binefaceri asupra neamului nostru
întreg și să reclădim biserica ortodoxă a
României întregite pe temelurile puternice
ale celei mai democratice autonomii, ca
astfel desăvârșirea personalității pretinse
deopotrivă de învățăturile Mântuitorului,
ca și de rezultatele științii celei mai avan-
sate să facă din România-Mare țara luminei
și a fericirii omeniești.

Rugăm pe marele Dumnezeu al stră-
moșilor noștri să ne ajute, ca din urna în
care vom depune voturile noastre, să iasă
numele bărbatului, care va ști să întrupeze
gândurile noastre curate.

Să trăiți, domnule comisar!

Congresul național bisericesc.

(Urmare)

Sedința a IV-a.

S'a ținut la 26 Febr. 1920, la orele 10 a. m.
Președinte: P. S. S. Ioan I. Papp. Notar:
Dr. Pavel Roșca.

Se citește procesul verbal al ședinții a treia
și se verifică.

La ordinea zilei urmează raportul comisiunii
verificătoare. Referentul Dr. I. Papp raportează
asupra actului alegerii de deputat mirean din cercul
Vârșeș. La propunerea comisiunii se anulează
voturile date diaconului Dr. D. Cioloca și se
confirmă alegerea de deputat a contracandidatu-
lui Dr. Petru Țepeneag.

Acelaș referent raportează asupra mai multor
cereri de concediu.

Se acordă concediu deputaților: Dr. Aurel
Cozma, Dr. Aurel Moacă și Dr. Virgil Budințan.

Urmează la ordinea zilei comisia biseri-
cească. Raportorul ei Dr. Petru Cornean referează
asupra raportului consistorului mitropolitan în
chestia memoriului înaintat Consiliului Dirigent
referitor la dorințele bisericii în noua formațiune
de stat. Raportul se ia la cunoștință.

Acelaș referent raportează asupra propu-
nerii deputatului Nicolae Borzea în chestiunea
„Societății tinerilor ortodoksi români“. Propu-
nera se transpune consistorului mitropolitan
spre competență afacere.

La ordinea zilei urmează comisia școlară
Referentul acesteia Dr. Iosif Biaga raportează
asupra relațiunii școalelor confesionale față cu
statul României întregite.

Raportorul constată, că biserica noastră
română ortodoxă, care a chemat și organizat
în cadrul statutului organic toată energia popo-
rului român ortodox la o muncă întinsă cul-
turală, are nu numai dreptul câștigat prin jert-
fele mari, pe cari le-a adus în timpuri grele
pentru neamul nostru românesc, pe altarul cul-
turii noastre naționale, precum și prin resulta-
tele mari realizate în folosul întăririi conștiinții
naționale a neamului nostru românesc din Ar-
deal, Bănat și Părțile ungurene, drept recunoscut
și de Consiliul Dirigent ci are și datoria ca in-
stituție română religioasă și morală ortodoxă în
stat român ortodox, să-și continue chemarea sa
cultivătoare susținând și înființând școale româ-
nești ortodoxe de toate categoriile, cari vor fi
și cele mai naționale școale românești.

La această chestiune de o deosebită im-
portanță s'a încins o discuțiune, mai lungă la
care au luat parte deputații: Dr. Traian Badescu,
N. Ivan, Pap, Zaslo, Dr. Ciuhandu, Iosif Moldovanu,
N. Borza*) și în fine I. P. S. S. Dnul Prezident
Ioan J. Papp, s'a adus următorul concluz:

(Va urma.)

Titu Maiorescu.

Pro memoria.

Preoțiimea română ortodoxă de pe plaiurile
mândrului Ardeal, ne asociem cu bucurie și de-
votament la serbarea al 80-lea an dela nașterea
marelui apostol al cugetării românești Titu
Maiorescu.

Clipele aceste sunt înălțătoare pentru tot
pământul unde sună duloasa doină și graiul
dulce românesc.

Titu Maiorescu a fost un sămănător nein-
trecut, care a tras brazde nouă în ogorul abia
desțelenit al literaturii noastre.

*) Deputatul Borza a sulevat o chestie dureroasă
vorbind despre bruscarea sentimentului național în Ro-
mania Mare. A spus:

Revizorul școlar actual din județul Făgăraș Kodrea
György gr. cath fostul maghiaron sub Aponyi și Tisza și
premiat de guvernul maghiar — astăzi se ocupă intensiv
cu formarea de școale naționale, nimicind cele confesio-
nale ortodoxe din acest județ.

Dânsul nu numai că nu voiește a consimți cu
pactul încheat între Consiliul Dirigent și Consistorul Mi-
tropolitan, ca să renapoizeze școlile confesionale orto-
doxe luate de unguri — din Breaza, Berivoii-mari, Răușor,
Dridif și Grid — și cele granicere din Lisa și Voila —
ci a mai sistat în acest an pe cale ilegală, activitatea
școalelor confesionale din Cuculata, Comana, Voivo-
denii-mari Sâmbăta-de-jos prefăcându-le în naționale și
atentează și la vestita veche școală confesională orto-
doxă Radu Negru din Făgăraș.

Până când se vor mai tolera astfel de mercenari —
care își schimbă căpeneagul după cum bate vântul? —
Cerem înțaturarea acestui individ periculos pentru bi-
serica și școala ortodoxă.

Prin scrierile sale el și marii săi autecursori M. Cogălnicianu restituie istorie dela „Academia Mihailiană”, faimosul orator de pe câmpul libertății Bănuțiu, bardul dela Mircești V. Alexandri, însuflețitul D. Sturza, filologul Hașdeu etc. cari au pregătit unirea Principatelor, astfel și acest meteor al neamului nostru a pregătit unirea noastră definitivă prin faptul că a făcut să încolțească în inimile Românilor aspirațiunea și nădejdea zilelor înălțătoare ce trăim.

În aceste momente solemne, preoțimea noastră cuprinsă de-o admirație vie față de memoria marelui defunct, cu adâncă smerenie și pietate își pleacă genunchii în fața altarelor sfinte și învoacă odihnă vecinică pentru eminentul critic Titu Maiorescu, care a trecut în domeniul istoriei. *Simion Stana, preot.*

INFORMAȚIUNI.

Noul episcop al Caransebeșului. Sinodul eparhial al Caransebeșului întrunit Duminică, în 8/21 Martie a ales cu unanimitate de voturi de episcop al acelei dieceze pe I. P. C. Sa părintele arhimandrit *Dr. Iosif Traian Badescu.*

Demobilizarea. Regele a semnat decretul de demobilizare a armatei. Vor fi demobilizate treptat contingentele aflate încă sub drapel. Cele aflate în concediu nelimitat se vor considera demobilizate fără altă formalitate. Sub arme vor rămâne numai contingentele active. Decretul lasă guvernului facultatea de a rechema, atunci când nevoia va cere, contingentele necesare. Ceeace grăbește demobilizarea, este ca oamenii eliberați din armată, vitele și vehiculele să fie puse la dispoziția muncii câmpului.

Sfințirea spitalului de copii din Arad. Duminică, în 8/21 Martie, a avut loc sfințirea Spitalului de copii din Arad prin P. S. Sa părintele nostru episcop *Ioan*, asistat de preoțimea din localitate și în prezența autorităților civile și militare, în frunte cu dl general Lecca și prefectul *Dr. I. Marșieu*, a reprezentanților „Crucii Roșii” și a unui public numeros. La sfârșitul actului religios a vorbit P. S. Sa, dl *Dr. Robescu*, medicul șef al spitalului și dl general Lecca.

Ministrii Ardealului. D-nii *Vasile Goldiș* și *Octavian Goga*, au intrat în guvernul Averescu, ca ministri fără portofoliu, reprezentând Ardealul.

Conferința dlui general Herbay. Sâmbătă, în 7/20 Martie, dl general Herbay a ținut o conferință în Sala primăriei despre „Educația fizică și mișcarea sportivă românească”. Au luat parte P. S. Sa părintele nostru episcop *Ioan*, corpul ofițerilor în frunte cu d-nii generali *Lecca* și *Nicolescu*, profesorii și elevii dela institutele de învățământ, domni și doamne din societatea arădană.

Un minister al refacerii economice. La ministerul de industrie și comerț se lucrează la un proiect pentru înființarea unui minister al refacerii economice. Atribuția acestui minister va fi: refacerea regiunilor devastate de război. În consecință direcția R. R. R. va trece la acest nou minister. De asemenea chestiunea despăgubirilor de război va trece tot la acest minister. Se mai lucrează și la un proiect pentru reorganizarea ministerului de industrie și comerț. Direcția generală a comerțului va fi reorganizată. Se va înființa o direcție generală a industriei, care va avea trei direcțiuni și anume: direcția industriei mari și a industriei mici. A treia direcție va fi aceea a refacerii industriei care înțează independent și acum în ministerul de industrie. Se va mai înființa o direcție a statisticii. **AL.**

Memoriile lui Hindenburg. În Aprilie vor apărea atât în Germania cât și în străinătate memoriile lui Hindenburg, în trei volume sub titlul de „Amintiri din viața mea”.

Frontierele Palestinei. Consiliul suprem din Londra s'a ocupat într-una din ședințele sale ultime, de frontierele Palestinei.

Despăgubirile germane de război. Comisiunea de reparațiuni a conferinței de pace tratând chestiunea despăgubirilor de război, ce a trebuit să plătească Germania, a hotărât în principiu, ca suma totală a despăgubirilor să nu treacă peste 120-130 miliarde.

PARTEA OFICIALĂ.

Concurs.

Pentru îndeplinirea unui post învățătoresc din **Ghiroca**, devenit vacant prin strămutarea fostului învățător, prin aceasta se descrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul officios „Biserica și Școala”.

Salarul împreună cu acest post este: 1. Cvarțir în natură cu supraedificate și grădină. 2. Salarul prescripționat de articolul de lege XVI. din 1913., plătit în rate lunare anticipative de susținătorii de școală. 3. Spese de conferință 20 cor. 4. Scripturări 20 cor. 5. Dela înmormântări, unde va fi poștit 5 cor.

Recurenții pot fi învățători și învățătoare, cari posed calificatiunea recerută. Învățătorul, care se va alege, va fi obligat de a provedea strana stângă, fără a conta la altă remuneratiune pentru acest serviciu. Aceasta condiție nu obligă, dacă alegerea ar cădea pe o învățătoare. Reflectanții vor avea să-și înainteze cererile lor înzestrate cu documentele de lipsă la oficiul protopresb. gr. ort. român din Timișoara, totodată sunt poștiți, ca până la expirarea concursului să se prezinte în vre-o Duminică ori Sărbătoare în biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și a face cunoștință cu poporul.

Ghiroca, dat din ședința comitetului parohial la 6/19 August 1919. *Comitetul parohial.*

În conțelegere cu: *Ioan Oprea* m. p., protopopul Timișorii.

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal cu dreptul de succesiune, pe lângă parohul *Iustin Dascal* din **Micălaca**, se publică concurs cu termen de **30 zile**, dela prima publicare în organul officios „Biserica și Școala”.

Alesul va beneficia: a) Jumătate din toate venitele parohiale, afară de întregire de stat. b) Va suporta toate dările după venitele ce le are. c) Va catehiza în școlile parohiei fără altă remuneratiune.

Doritorii de a reflecta la acest post, recerșele adresat comitetului parohial din **Micălaca**, ajustate cu documentele de calificatiune pentru parohii de clasa primă, conform concluzului sinodului eparhial Nr. 84/1910, și cu atestat despre eventualul serviciu prestat pe teren bisericesc ori școlar, au să le înainteze oficiului protopresb. din Arad în termenul concursual, în care restimp pe lângă încunoștințarea prealabilă a protopresbiterului și dovedirea că intrunesc toate condițiile concursului, vor avea să se prezinte în sf. biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratoric.

Intru-cât reflectanții vor fi din altă dieceză, vor avea să dovedească, că au consimțământul Consistorului, respective al Episcopului diecezan.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Traian Vașian* m. p., protopresbiter.

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante **Beliu**, de clasa II să publică concurs cu termen de alegere la **30 de zile** dela prima publicare.

Beneficiul constă din: 1. Pământ parohial de 45 jughere. 2. Drept de pădure 8 jughere catastrale. 3. Intravilanul parohial. 4. Birul dela 130 case câte 30 litre cucuruz sfărmat. 5. Stolele îndătinate. 6. Întregirea dotațiunii dela stat. De locuință până la edificarea casei parohiale să va îngriji preotul ales, având dânsul a provede catehizarea dela școlile din loc fără a putea pretinde pentru aceasta remunerare dela parohie.

Reflectanții au să-și trimită recerșele lor adresate comitetului parohial la subscrișul protopop în **Girișul negru** (Feketegyörös), având a-se prezenta la sf. bin **Beliu**, pentru a celebra, ori cânta și predica. *Comitetul parohial.*

În conțelegere cu: *Petru Sârbu*, protopop.

—□— 3—3

Pentru îndeplinirea parohiei devenită vacantă în **Ianova**, prin strămutarea părintelui **Melentie Șora** să descrie concurs cu termen de **30 de zile** în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Beneficiul împreună cu acest post este următorul: 1. Beneficiul sesiunii beneficiate de părintele **Melentie Șora** și extravilanul aparținător. 2. Beneficiul intravilanului de sub Nr. 148 și casa parohială de pe acel intravilan; 3. Stolele legale și birul legal. 4. Eventuala întregire dota-

țiunii dela stat, pe care însă comuna bisericească o asigură.

Parohia este de clasa I (primă), și reflectanții se recerșe calificatiunea pe prescripționată pentru astfel de parohii, în caz când recurenții calificați pentru parohii de clasa I (primă) n'ar recurge, să admit și să se prezinte la lista de candidare și recurenții calificați pentru parohii de clasa II (a doua), dacă n'ar recurge nici unul de clasa primă.

Alesul va avea să plătească toate cheltuielile publice după beneficiul său. El va avea să reparatură și susținerea în stare bună parohiale și a supraedificatelor cad asuparohiei.

Alesul va avea mai departe îndatorirea să provadă în comun cu ceilalți preoți din dieceză, catihizațiunea la școlile din loc, remuneratiune, și totodată pe lângă cele datoriri legate de oficiul său, să oblige și să dăca regulat.

Reflectanții, cari sunt din altă dieceză, poștiți, ca înainte de a recurge, să prezinte în prezența protopopului tractual învoirea în scris a Părintelui Sale D-lui Episcop, de a putea recurge la aceasta parohia.

Rugările de concurs ajustate cu documentele recerșute în original vor avea să se prezinte în termenul concursual P. O. Oficiului parohial gr. ort. rom. în Timișoara-Fabric și să se poștește comitetul parohial dela reflectanții să se prezinte în vre-o Duminică sau Sărbătoare în biserică din Ianova, spre a-și arăta desteritatea sa în cele rituale, cântare bisericească și oratoriă.

Dat din ședința extraordinară a comitetului parohial din Ianova, ținută la 13/26 Ianuarie 1919.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu substitutul protopopului *Ioan Plavoșin* m. p., paroh.

—□—

BIBLIOGRAFII.

În editura librăriei diecezane din Arad a apărut „Istoria testamentului vechiu”, de *Dr. Petru Barbu*, ed. IV. — Profesorul *Barbu* și-a întocmit manualele sale de religie pentru școlile secundare de clasa primă și a întocmit manualele sale de religie pentru școlile secundare cu observarea cerințelor pedagogice căutând a realiza propunerii religioase în școlile prin alegerea unități metodice din cari să poată face o unități abstractiuni de adevăruri religioase de conduită creștinească. — Fiind aprobat și din partea autorităților noastre și aparând în noua sa ediție, cu esențiale schimbări dela edițiile premergătoare recomandă cu căldură tuturor catihizilor dela școlile secundare. — Se poate comanda dela librăria diecezană din Arad, cu prețul de 10 cor. + 1 cor. 20 f., pt. francatură recomandată.

În editura librăriei diecezane din Arad a apărut „Istoria testamentului nou”, de *Dr. Petru Barbu*, ed. IV. — Istoria testamentului nou a profesorului *Dr. Petru Barbu*, cuprinde 158 unități metodice viața și activitatea lui Iisus Hristos. Piesele bine metodice înșirate, înfațșează realizarea lui Dumnezeu pe pământ prin administrarea 3 direcțiilor de mântuire a neamului omenesc. — În textul istorioarelor biblice, autorul a limbajul biblic clar și ușor de înțeles și ușurează munca elevilor și a propunând a fi aprobat fiind și din partea autorităților bisericești, se recomandă cu căldură tuturor catihizilor nostri dela școlile secundare. — Se poate comanda dela librăria diecezană din Arad, cu prețul de 8 cor. + 1 cor. 20 f., pt. francatură recomandată.

Duplicat.

Atanasie Todan, născ. la 20 Octombrie 1876, în comuna Bărești, județul Bihor, a du-i-se prin deasa întrebuintare absolută logic, eliberat cu datul de 18/30 Iunie 1910—1895/6, i-s'a estradat cu datul de 2/11 Iunie 1920, Nr. 117 T. 1919/20, duplicat, iar originalul s'a anulat.

Direcțiunea Institutului de învățământ la școlile normale ort. rom. din Arad.

Cenzurat: *Alexandru T. Stamatiu*.